

Aan de minister en aan de staatssecretaris van
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw M.J.A. van der Hoeven en mevrouw mr. M.C. van der Laan
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Den Haag, 27 juni 2005

Advies *Educatie en media*

Mevrouw de minister, mevrouw de staatssecretaris,

Met deze brief vraagt de Onderwijsraad aandacht voor de toepassing van moderne media binnen onderwijs. De raad ziet in de recente ontwikkelingen op mediagebied interessante aanknopingspunten om georganiseerde leerprocessen te verrijken. Hij pleit daarbij met name voor het oprichten van een Centrum Educatie en Media, waar educatieve vraag en aanbod van programma's met een educatief aspect samenkomen.

In het onderstaande zal de raad zich uitspreken voor meer aandacht voor de educatieve rol van zowel de private als de publieke omroep. Het erkennen van educatie als een uitdrukkelijke taak voor de omroep kan leiden tot een meer geïntegreerd aanbod voor uiteenlopende categorieën van lerenden. Wat betreft de publieke omroep bieden zowel het open net als themakanalen veelbelovende mogelijkheden om leertrajecten te ontwerpen die verschillende groepen lerenden ondersteunen.

In deze brief schetst de raad allereerst de achtergrond en het perspectief van dit advies; vervolgens gaat hij in op educatie binnen de huidige publieke omroep en op educatieve kansen als gevolg van recente technische ontwikkelingen. Tot slot formuleert de raad drie aanbevelingen.

Achtergrond en perspectief

In zijn verkenning *Leren in een kennissamenleving* (2003) schetst de Onderwijsraad de ontwikkelingen die van de maatschappij toenemend een kennissamenleving maken. Deze ontwikkelingen brengen nieuwe behoeften aan kennis met zich mee en hebben belangrijke gevolgen voor onderwijs en verdere leervoorzieningen. Het onderwijsstelsel in zijn huidige, afgebakende vorm blijkt niet op adequate wijze in die nieuwe leerbehoeften te kunnen voorzien. Het zoeken is daarom naar leerarrangementen en leertrajecten die nadrukkelijker het schoolse leren combineren en afwisselen met buitenschools leren. In uw beleidsreactie bij deze verkenning van 16 juli 2004 heeft u het belang van deze ontwikkelingen veel nadruk gegeven.

Dergelijke leerarrangementen en leertrajecten vragen veel van lerenden. Het succes ervan zal afhangen van een aantal factoren. De mogelijkheden van lerenden worden verruimd dan wel beperkt door zaken als aard en inrichting van het leeraanbod, geboden

oriëntatie op leermogelijkheden, materiële omstandigheden en faciliteiten, en ondervonden ondersteuning en stimulans.

In genoemde verkenning is de raad ingegaan op de verantwoordelijkheidsverdeling. De raad rekent niet alle leren tot de verantwoordelijkheid van de overheid. Bij het beantwoorden van de vraag voor welk leren dat wel het geval is, zijn twee criteria beslissend:

- de mate waarin leren organiseerbaar is; en
- de mate waarin leren ook andere dan private opbrengsten heeft, die zonder bemoeienis van de overheid niet gerealiseerd zouden worden.

Het eerste criterium is pragmatisch: het moet om leren gaan dat organiseerbaar is dan wel in een georganiseerd traject in te passen is, bijvoorbeeld via evc-procedures (elders verworven competenties). Het tweede, meer principiële criterium voor overheidsverantwoordelijkheid is dat het om leren moet gaan, waarvan de leeropbrengsten private belangen overstijgen. Het moet dus gaan om maatschappelijke opbrengsten die van belang zijn voor de samenleving als geheel: een betere gezondheidszorg, minder schooluitval, een hoger niveau van burgerschap, een grotere sociale cohesie. Private belangen zijn in dit verband de belangen van de lerende zelf en die van particuliere organisaties en groepen die van zijn leren profijt hebben.

Verder is het zo dat het onderscheid tussen publieke en private verantwoordelijkheid op dit moment vooral samenvalt met het onderscheid tussen initieel en postinitieel onderwijs. In hoeverre dit zo kan blijven, is de vraag. De kennissamenleving stelt ten aanzien van competentieontwikkeling en het niveau van leerloopbanen steeds meer eisen, en van het initiële onderwijs kan niet verwacht worden, dat het aan al deze eisen kan voldoen.

De raad citeert uit uw beleidsreactie van 16 juli 2004 bij de hierboven genoemde verkenning en de twee daarbijbehorende raadsadviezen. "Allereerst dient de lerende meer en meer de regisseur te worden van zijn eigen leerproces. Wat heeft de lerende nodig om verantwoordelijke keuzes te kunnen maken in leertrajecten? Dit laat zich samenvatten in één zin: een transparant overzicht met goede leerarrangementen en goede faciliteiten om te kunnen leren. Dit neemt niet weg dat de lerende bij het maken van deze keuzes ook rekening zal moeten houden met de behoefte die de maatschappij en arbeidsmarkt heeft aan (voldoende en de juiste) gediplomeerde mensen. Hieruit vloeien de verantwoordelijkheden voor andere actoren voort, zoals voor aanbieders van leerarrangementen. Onderwijsinstellingen moeten aandacht hebben voor de leerloopbaan van de deelnemers. Maar ook andere leeraanbieders hebben een verantwoordelijkheid. Het faciliteren van leerloopbanen kan het onderwijs immers niet alleen, het vergt een

brede inzet van allerlei maatschappelijke partners, gericht op samenwerking, innovatie en duale trajecten. Die maatschappelijke partners kunnen bedrijven zijn, maar ook maatschappelijke instellingen zoals sportclubs. Dit vereist van instellingen kennis van en afstemming met buitenschoolse aanbieders en de zorg voor een gedeelde verantwoordelijkheid."

Mede naar aanleiding van uw informele verzoek van 9 december 2004 om een bijdrage te leveren aan de discussie over de publieke omroep (MLB/M/2004/56.818), lijkt het de raad opportuun om nu, direct na publicatie van de kabinetsvisie op de toekomst van de publieke omroep *Met het oog op morgen ...* (24 juni 2005) en voor de indiening door het kabinet van een voorstel tot wijziging van de Mediawet, aandacht te vragen voor de toepassing van media bij onderwijs en educatie. Uitgangspunt daarbij vormen de hierboven genoemde verkenning en uw reactie daarop.

De raad wil in deze brief de aansluiting aan de orde stellen tussen enerzijds de ontwikkeling van de maatschappij naar een kennis-samenleving, waar een leven lang leren vooropstaat, en anderzijds de kansen die de (publieke) media bieden. Hoe kan de omroep (privaat, maar vooral publiek) meer betekenen voor de kennissamenleving en dus voor het ontwerpen van leertrajecten die door uiteenlopende groepen jongeren en ouderen worden benut?

Huidige publieke omroep en educatie

De publieke omroep functioneert binnen de grenzen van de Mediawet. Deze draagt de publieke omroep op om een algemeen programma te brengen voor het grote publiek. Binnen dat algemene programma heeft educatie ook een plaats. De vraag is of deze plaats voldoende prominent is. In deze paragraaf overziet de raad de huidige stand van zaken.

Via het open net wordt veel wetenswaardigs en interessants verspreid; ook bepaalde onderdelen van het journaal en sommige spelletjesprogramma's bijvoorbeeld hebben een potentieel educatief gehalte. De waarde van dit educatief gehalte is echter, naar het oordeel van de raad, vaak ongeïdentificeerd en niet tot gelding gebracht omdat de educatieve omgeving daarvoor te smal is en een educatief arrangement ontbreekt dan wel niet herkenbaar is.

De gezamenlijke omroepverenigingen dienen ten minste 35% van de zendtijd te gebruiken voor onderdelen van informatieve of educatieve aard. In het programma van de NPS dienen "programma-onderdelen van educatieve aard ten behoeve van de jeugd" opgenomen te zijn. De lokale en regionale omroepinstellingen verzorgen verder een programma met ten minste 50% onderdelen van "informatieve, culturele en educatieve aard".

De programma's van de educatieve omroepinstelling Educom (Teleac/NOT en RVU) zijn expliciet gericht op formeel en non-formeel leren. Educom stelt zich tot doel: "het verzorgen van een breed en samenhangend educatief programma op het gebied van onderwijs, scholing en vorming". Educom zoekt bij zijn programmering actief samenwerking met organisaties, groeperingen en individuen in de samenleving. Voor de educatieve omroep is het maatschappelijk effect dat wordt bereikt met de educatieve programma's die hij aanbiedt, van cruciaal belang. Educom probeert uitdrukkelijk zijn programma's in te bedden in een educatief arrangement.

Ook de NPS probeert haar jeugdprogramma's, uitgezonden via Z@ppelin, en de bijbehorende websites in een educatief arrangement op te nemen. In het algemeen kan gesteld worden dat de jeugdprogramma's van de landelijke publieke omroep in een algemene educatieve context geplaatst zijn. De website van Z@ppelin wijst ook in die richting.

Er is weinig systematisch cijfermateriaal over het aantal uitgezonden uren educatie. Wel bekend is dat er in 2002 en 2003 680 respectievelijk 590 uur is besteed aan 'educatieve quiz'. Verder is bekend dat Educom jaarlijks meer dan 500 uur televisie- en 475 uur radiozendtijd ter beschikking heeft.

Al met al ontstaat er in de huidige situatie een beeld van een nogal verspreid en ongericht educatief aanbod van de publieke omroepen. Een aanbod dat bovendien niet direct, althans niet zichtbaar, aansluit bij of inspeelt op de educatieve ontwikkelingen (een leven lang leren, kennissamenleving) en dat niet herkenbaar ontworpen is voor de beantwoording van de vraag of de behoefte van groepen lerenden.

De raad constateert dat, hoewel educatie in de taak van de publieke omroep ligt besloten, deze er in de praktijk mager afkomt. De WRR spreekt in dit verband van "de randen van de nacht". Educatie (voor volwassenen) blijkt niet een programmacategorie te zijn waar de landelijke publieke omroep tot nu toe, in zijn geheel, voor warmloopt. Het programmavoorschrift voor de gezamenlijke omroepverenigingen (waarin informatie en educatie onder één noemer zijn geschaard) werkt ook niet bevorderend.

In zijn advies *Focus op functies* (2004) over de inrichting van het omroepbestel onderscheidt de WRR zes functies in het medialandschap: nieuwsvoorziening; opinievorming en achtergrond; vermaak; kunst en cultuur; specifieke informatievoorziening; en commerciële uitingen en voorlichting. Over educatie merkt de WRR op: "Uiteraard valt de functie van educatie, als vorm van gesystematiseerde en geprofessionaliseerde cultuuroverdracht, onder 'cultuur'. Daarnaast hebben ook de andere, eerder genoemde functies in hun feitelijke uitwerking vaak ook een educatief effect. Om

die reden is ervoor gekozen de functie van educatie niet afzonderlijk te benoemen."

De Raad voor Cultuur schenkt in zijn advies *De publieke omroep voorbij* (2005) ook slechts in beperkte mate aandacht aan educatie. De Raad voor Cultuur sluit zich aan bij de WRR waar het gaat om de maatschappelijke functies van de publieke omroep. Hij beschrijft die functies (de publieke voorzieningen) vooral vanuit twee vragen. Welke functies zijn kwetsbaar? Waar (via welke media) en waarom moet de overheid ingrijpen in de markt, actief stimuleren en essentiële voorzieningen treffen? De Raad voor Cultuur noemt in dat verband onder andere:

- nieuwsvoorziening;
- opinie en achtergrond; en
- kunst en cultuur (waaronder ook educatie).

De Raad voor Cultuur brengt binnenkort een advies uit over mediawijsheid. Daarin besteedt hij meer expliciet aandacht aan de relatie tussen onderwijs en media.

Naar de mening van de Onderwijsraad kan omroepeducatie veel meer ondersteuning bieden aan leertrajecten binnen en buiten het onderwijs, dan thans het geval is. De vraag is hoe tot een betere benutting van deze functie kan worden gekomen. In ieder geval is het daarvoor noodzakelijk, educatie als een functie van geheel eigen aard, met eigen specifieke doelen, randvoorwaarden en kenmerken te beschouwen en niet als een neveneffect van andere functies. De raad pleit ervoor dat omroepeducatie aansluiting zoekt bij leertrajecten van gebruikers (lerenden). Korthedshalve verwijst de raad naar eerder uitgebrachte adviezen, in het bijzonder *Www.web-leren.nl* (2003) en *Werk maken van een leven lang leren* (2003) en naar de verkenning *Leren in een kennissamenleving*

Educatieve kansen

Er zijn op dit moment verschillende technische mogelijkheden voor het gebruik van media ter ondersteuning van educatie. De belangrijkste zijn:

- omroep (radio, tv);
- omroep via het web (internet);
- themakanalen;
- av-materiaalbanken, archieven, on-demandverzamelingen;
- virtuele leeromgevingen, web-leren, e-learning; en
- av-verzamelingen in de private sfeer.

Het is van belang om hier het onderscheid te benadrukken tussen omroep en het beschikbaar stellen van av-materiaal. Omroep beoogt een onderling samenhangend programma te brengen. Kenmerkend voor omroep is dat de tijdstippen van uitzending vast liggen. Overigens zullen media-centers het in de toekomst mogelijk maken, dat de kijker of de luisteraar niet meer gebonden is

aan deze tijdstippen. Av-banken, of ze nu via de ether of via het web worden uitgezonden, missen in het algemeen gesproken een onderlinge samenhang. Het zijn verzamelingen die op enige manier ter beschikking van het publiek worden gesteld.

Het internet kan de gebruiker via verschillende media bereiken en biedt, zowel qua techniek als qua inhoud, vele nieuwe mogelijkheden. In de kabinetsvisie op de toekomst van de publieke omroep wordt cross-mediale programmering tot norm verheven (p.6). De raad zou willen dat over de combinatie van media en internet, juist met het oog op de mogelijkheden voor educatief gebruik in leertrajecten, uitgezocht wordt wat voor bepaalde groepen lerenden echt zal werken.

Er zijn veel parallellen te trekken tussen web-educatie en omroep-educatie. Waar echter de omroep tot nu toe vooral eenrichtingsverkeer biedt, hoeft dat op het web lang niet altijd het geval te zijn. Eenrichtingsverkeer stelt bijzondere eisen aan educatieve programmering. Minimaal dient het aangeboden aan te sluiten bij de leefwereld en het niveau van de kijker/luisteraar; deze dient het programma gemakkelijk op te kunnen pakken en te begrijpen en te situeren in zijn of haar leertraject. Maar er kunnen meer genuanceerde educatieve arrangementen rond het media-aanbod gebouwd worden. Te denken valt aan bijvoorbeeld (zie ook de verkenning *Leren in een kennissamenleving*):

- mediacenters;
- searches op basis van een educatief profiel afgeleid uit het leertraject;
- het inzetten van aanvullende hulpmiddelen; en
- het organiseren van begeleiding en follow-up.

Ook op het internet zijn uitgebalanceerde arrangementen mogelijk; deze worden overigens vaak al in de site-opbouw meegenomen, waar anders vaak nog apart buiten het medium voorzieningen getroffen moeten worden. Het bijzondere van deze moderne vorm van educatief aanbod is, dat iedereen op het voor hem of haar goede moment educatie kan halen. De grenzen tussen media worden afgebroken via 'software connectivity', waardoor lerenden naadloos, als uit één stuk ('seamless computing') tussen verschillende dragers en aanbieders kunnen schakelen: naarmate de systemen meer worden geïntegreerd, kunnen lerenden met één druk op de knop naar verschillende leerervaringen gaan.

Educatie wordt binnen de omroep niet altijd als zonder meer aantrekkelijk beschouwd. Teleac/NOT en de RVU hebben in sommige gevallen moeite om hun educatieve programma geplaatst te krijgen. Het inrichten van een educatief themakanaal lijkt alleen al daarom aantrekkelijk. De educatieve omroepinstelling zendt echter uit op het open net van de publieke omroep; dat is haar taak en daar krijgt zij geld voor. Het inrichten van een themakanaal is

een neventaak, waar extra geld voor nodig is. De open-netprogramma's blijven dus de hoofdzaak. Daar, op het open net, vindt de educatieve programmering plaats. De inrichting van een themakanaal mag niet de zendtijdindeling van de 'educatieven' op het open net nog verder marginaliseren.

Een educatief themakanaal als aanvulling op de open-netuitzendingen biedt juist met betrekking tot meer genuanceerde educatieve arrangementen grote mogelijkheden; daarbij kan het gaan om een omroepkanaal met een educatieve programmering, maar ook om een distributiekanaal voor levering van eerder uitgezonden (educatieve) programma's. Ook ontstaat hiermee de mogelijkheid om andersoortige programma's van een meer educatieve snit te voorzien of in een educatieve context te plaatsen. Veel programma's die al via het open net zijn uitgezonden, kunnen zo opnieuw gebruikt worden. In *Met het oog op morgen ...* spreekt het kabinet van een tweede leven voor educatieve producten. Terecht stelt het kabinet dat het effect hiervan afhankelijk is van investering in promotie en zichtbaarheid.

Een educatief themakanaal maakt het verder voor de omroep mogelijk om zich te richten op specifieke groepen lerenden. De reguliere programmering dient een breed publiek te bereiken en kan onmogelijk toegespitst zijn op bepaalde groepen. In de aanbodgerichte sfeer van de omroep wordt in de huidige wet dan ook meer aandacht gegeven aan programmakwaliteiten (de 'voorschriften') dan aan de - in ons geval - groepen lerenden die bereikt moeten worden. En juist educatieve programma's hebben een inpassing nodig in een concreet leertraject van aanwijsbare groepen lerenden om 'opneembaar' te zijn en effect te sorteren. Alleen op het jeugdnet Z@ppelin blijkt publieksdifferentiatie in beperkte zin mogelijk.

De inrichting van educatieve portals op het web biedt nog veel meer andere mogelijkheden. Op het web zijn al diverse ingangen tot educatie (met name tot onderwijs) te vinden, zoals Kennisnet, Surfnet, DiViDU (Digitale Video voor de Digitale Universiteit), School tv beeldbank van Teleac/NOT, Open Universiteit, en ICTO van het Onderwijskundig Expertisecentrum Rotterdam. Ook de bibliotheken, volksuniversiteiten en migrantenorganisaties verzorgen een breed aanbod. In het advies *Www.web-leren* heeft de raad hier aandacht aan besteed.

Bij het maken van een aanbod voor het onderwijs en het vaststellen van de educatieve facetten van aanbod, is het vaak gewenst om veel sterker te differentiëren dan doorgaans door de omroepen wordt gedaan. Zo zou onderscheid gemaakt kunnen worden:

- naar onderwijsfase (initieel versus postinitieel onderwijs);
- naar groep (leerlingen, educatieve ontwerpers zoals docenten en trainers, opvoeders, ouders);

- naar taal (Nederlands, Fries, talen van nieuwe Nederlanders);
- naar levensfase;
- naar levensstijl;
- naar maatschappelijke betrokkenheid;
- naar achterliggende normen en waarden; vanuit maatschappelijke, culturele of godsdienstige dan wel levensbeschouwelijke perspectieven;
- naar vooropleidingsniveau (basisschool, vmbo, havo/vwo, mbo, bachelorniveau, masterniveau, doctoraatsniveau);
- gericht op bijzondere competenties;
- gericht op algemene ontwikkeling, culturele en wetenschappelijke geletterdheid ('canon'); en
- gericht op vrijetijdsbesteding.

Aanbevelingen

In aansluiting op de verkenning *Leren in een kennissamenleving* en het daarmee samenhangende advies *Www.web-leren.nl* en uw beleidsreactie hierop aan de Tweede Kamer, kan geconcludeerd worden dat educatie via het web (met webtechnieken) een prominere plaats zal kunnen krijgen. De ontsluiting van de private en – in ieder geval – publieke omroep via het web kan daarin een belangrijke functie hebben.

De raad ziet in de recente ontwikkelingen op mediagebied aanknopingspunten om leerprocessen te verrijken. In dit verband kan de private (met aanbod als *National Geographic*), maar zeker de publieke omroep een rol spelen, die naar de opvatting van de raad meer aandacht zou behoren te krijgen. De verbindingsmogelijkheden tussen verschillende media en leertrajecten voor uiteenlopende categorieën van lerenden kunnen beter ontworpen en benut worden, wanneer educatie als een uitdrukkelijke taak van de omroep wordt opgevat. Wat betreft de publieke omroep zijn er veelbelovende opties, zowel via het open net als door middel van een themakanaal, om leertrajecten te ontwerpen met optimale verbindingen naar educatieve aspecten van programma's en zo de leerervaringen van verschillende groepen lerenden te versterken.

Op grond van bovenstaande bevindingen formuleert de raad drie aanbevelingen.

1. Versterk de educatieve functie als zodanig in het bestel

De Nederlandse ambitie om tot de best presterende economieën van Europa te behoren en het ontwikkelingspeil van de bevolking, ook cultureel, op te schroeven, stelt hoge eisen aan onze (beroeps)bevolking en daarmee eveneens aan ons onderwijs. Scholen leggen in de regel een goed fundament, maar het formele leren op school is niet toereikend. Het is belangrijk dat scholen zich openstellen voor het buitenschools leren en dat het formele leren wordt aangevuld met non-formeel en informeel leren (een leven lang). Het educatieve programma van de publieke omroep dient hierin

een belangrijke rol te spelen. Het is van belang deze educatieve functie goed te waarborgen.

De Onderwijsraad bepleit een scherpere afzonderlijke profilering van de educatieve functie door een expliciete verankering en borging ervan in het nieuwe bestel. In de prestatieafspraken tussen overheid en publieke omroep (zo mogelijk reeds voor de periode 2006-2008) dient vastgelegd te worden, dat de omroep courante uitzendtijden voor educatieve programma's reserveert ter verbetering van de continuïteit in de programmering en dat kwalitatief goede educatieve programma's worden aangeboden, die beter dan nu te koppelen zijn aan leertrajecten van lerenden. Ook uit het beschikbare budget voor de educatieve functie van de publieke omroep mag het belang ervan voor onze samenleving blijken.

2. Creëer een institutionele verbinding tussen educatieve vraag en programma-aanbod

Naast het versterken van de educatieve functie is het van belang, een herkenbare organisatorische voorziening te treffen om te kunnen komen tot een betere aansluiting tussen de educatieve vraag en het programma-aanbod. De raad stelt voor, een Centrum Educatie en Media in het leven te roepen. Dit Centrum zal de volgende taken krijgen:

- het identificeren van beloftevolle leertrajecten voor verschillende categorieën lerenden vanuit de optiek van mogelijke mediale verrijkingen door leraren en lerenden zelf;
- het bevorderen van combinaties van nieuwe programma's en hergebruik van programmadelen voor leertrajecten en het aangeven hoe verschillende (deel)programma's binnen uiteenlopende leertrajecten met elkaar verbonden kunnen worden;
- het aangeven en bevorderen van het educatieve gehalte van verschillende soorten (deel)programma's, het doen ontwikkelen van een systeem van educatieve codes voor (delen van) programma's gericht op de aard en mate van bruikbaarheid door leraren en lerenden in binnenschoolse en buitenschoolse leertrajecten; en
- het bevorderen van mogelijkheden om het educatiegebruik van verschillende media zonder enige hindernis op elkaar aan te laten sluiten, onder andere door 'seamless computing', zodat ze optimaal benutbaar zijn in leertrajecten van jongeren en ouderen.

Het Centrum zou vorm kunnen krijgen als partnerschap tussen enerzijds partijen binnen de wereld van de omroep en anderzijds instellingen binnen het onderwijsdomein, waarin zowel publieke als private aanbieders een rol kunnen spelen. Het lijkt de raad daarbij ook voor de omroep aantrekkelijk een herkenbaar institutioneel educatief aanknopingspunt te hebben, vergelijkbaar met Kennisnet.nl in de webwereld. Als de educatieve omroep verbon-

den wordt aan (een verbeterd en minder exclusief) kennisnet, kan het educatieve aanbod van de omroep beter ingekaderd worden in het geheel van leertrajecten. Daarbij kan samengewerkt worden met bijvoorbeeld Surfned en de Open Universiteit, maar ook met leveranciers van inhoud ('content') zoals de Koninklijke Bibliotheek, het Nationaal Archief, Volksuniversiteiten, bibliotheken, enzovoort.

Voor alle duidelijkheid zij opgemerkt dat het hier door de Onderwijsraad voorgestelde Centrum Educatie en Media niet gelijk is aan de in de kabinetsvisie beschreven interne werkmaatschappij voor productie en aankoop van programma's en voor bijzondere educatieve expertise. De werkmaatschappij zal vanzelfsprekend wel een belangrijke partner van het beoogde centrum kunnen zijn.

3. Optimalisering van combinaties van leertrajecten en media

De raad wil de perspectieven die de media bieden op nieuwe mogelijkheden voor lerenden, graag breder benutten. Hij stelt de minister tot slot voor, gericht te laten uitzoeken wat de voorwaarden zijn voor productieve koppelingen tussen leertrajecten en mediale ondersteuning via de private en - in ieder geval - de publieke omroep voor specifieke groepen lerenden. De Raad voor Cultuur en de Onderwijsraad zijn bereid u in dezen nader te adviseren.

Namens de Onderwijsraad,

prof.dr. A.M.L. van Wieringen
Voorzitter

drs. A. van der Rest
Secretaris